

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena :	Zodpovedný redaktor :	Redakcia a vydavateľstvo :
Na celý rok — — 4 koruny — hal.	Dr. ALEXANDER ERNSZT,	Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
Na pol roka — — 2 „ — „	páp. komorník.	sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
Na štvrt' roka — — 1 „ — „	Majiteľ' a vydavateľ' :	ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dia tarify.
<i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i>	JÁN MOLNÁR.	Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Závratníctvo v hlavnom meste a na vidieku.

V hlavnom meste panuje neslýchaná drahotu potravných článkov. Hlavnomestská tajná polícia vypátrala, že túto drahotu zapríčinili z Haliče vo veľkom počte sem ušli židia, ktorí si vo viacerých kaviarňach sriadili bursy a kšeftovali a ktorí môžu, ešte vždy kšeftujú s potravnými článkami. Hneď na to zatkla polícia Chmela Weissmanna, fabrikanta z Lembergu, Naftalia Samuela, mydlára z Gorlice, Lazara Bergera, haličského kupca, Jozefa Mittelmanna, kupca z Grodeku, Koppela Krauthammera, bankára z Černovic, Náthana Rosenberga, agenta zo Sanoku, Pinkasa Rochachnera, kapitalistu zo Sanoku a Chaima Kammega, bankára zo Sanoku. Títo zámožní ľudia pokúpili veľké zásoby rozličných potravných článkov a keď sa ukazovať začal nedostatok týchto článkov, začali kšeftovať, predávali potravné články za značne zvýšenú cenu. Hneď na to na hlavný kapitanát dovedení boli aj: Chaim Kanner, kupec s obilím z Lembergu, Abrahám Markus a Hersch Fuss, árendátori z Kolomei, Selig Jurmann, kupec z Nadvorny, Jozef Hlughofler, agent z Drohobice, Efraim Held, kupec z Drohobice, Hersch Weinberger, obchodník z Dukly, Rafael Brettler, obchodník z Neusandecu, Jozef Eisenberg, obchodník z Jaslova a Markus Schönfeld, správca mlyna zo Stryju. Všetci títo úžerníci nahromadili veľké zásoby potravín, ktoré predtým lacno nakúpili a teraz s ohromným osohom predávajú. Ale nielen že zneužívajú tunajší svoj pobyt a rozličnými figľami klamú a aj políciu usilujú sa

rozličným spôsobom zavádzať, lež boli dosť bezočiví žiadať podporu, ktorú hlavné mesto udeľuje emigrantom. U mnohých našli cedulky, ktoré dokazujú, že títo zámožní ľudia vyzdvihovali denne 2 koruny a 10 halierov podpory. Môžeme si predstaviť, jaké «kšefty» prevádzali títo úžerníci, kým si nahromadili kapitále, s ktorými teraz úžerničiť chcú. Úžerníkov odviezli do šupárne a zaviedli proti nim prísne vyšetrovanie.

Teraz už nielen polícia, lež aj obecnosť pozoruje haličských židov. Keď zavčas rána dovezú vidiečania rozličné potravné články, hneď sa tam zjaví Baruch a začne sa jednať. Dlhú sa nejedná, aby sa mu iný nezamiešal do kšeftu. Kúpi a platí. Vymieni si ale, že vidiečan zavezie tovar na určené miesto. Baruch chodí od vozíka ku vozíku, všetko pokúpi, čo len môže. A potom s radostnou tvárou pospiecha ku nádražiu, kde ho už traja-štyria poľskí židia čakajú a sdeli im, že im všetko môže lifrovať.

V mnohých obchodoch není múky, ale v skladoch úžerníkov je múky nahromadené. Títo potom vysielajú svojich agentov, ktorí múku po domoch ponúkajú. Agent sa verí, že múky už nikde nedostať a že kto si od neho nekúpi, ten múky dlhý čas vidieť nebude. Aj on vraj predá len 5—6 kilogrammov po korune, ale kto 10 kilogrammov kúpi, tomu dá múku po 92 halieroch. A ľudia sa dajú naviesť, kupujú a čušia, lebo sa boja, že aj ich budú tahať na zodpovednosť. Úžerník ale odoberá sa so svätou tvárou rieknuc:

— Sám Boh nariadil túto vojnu, lebo ľudia boli už veľmi nemravní a bezbožní.

Niekedy títo dobrí vtáci aj jeden druhého klamú. V jednej kaviarni, kde úžerníci kšeftujú, jeden z týchto vtákov robil veľký krik a preklínal jakéhosi Mayera, tiež haličského žida, ktorý mu slúbil do árendy miestnosť na sklad a keď tovar už doviezol, videl, že v celom dome niet takej miestnosti, jakú vyárendoval.

— Nebol by som si myslel, že v Budapešti šudieri po slobode chodia — kričal plným hrdlom haličský žid.

No nasledujúci deň už nechodil ani on po slobode, ticho sedí v šupárni a čaká výrok policie.

Drahotu potravných článkov v hlavnom meste teda zapríčinili haličskí ubehlíci.

Lež nielen v hlavnom meste páchajú rozliční nesvedomí ľudia závratníctvo, nielen tu probujú šudiť, klamať, zdierať, lež rozprestrelí svoje ohavné účinkovanie aj na vidiek. Tu rátať ešte na lepšiu žatvu. Rátajú na nevedomosť, malomyselnosť, bojzlivosť pospolitého ľudu, ktorý potom vykoristia nakoľko len môžu. Natolko pokročila táto nesvedomitá akcia, že minister orby za dobré uznal vydať nariadenie proti rôznym švindlerom, závratníkom, šudierom, ktorých nečestným kšeftom je zderstvo a klamstvo.

Prefikanosť týchto ľudí je veľká, bezočivosť ich je neohraničná. Ich hlavným cieľom je, aby si vrecká naplnili, že jakým spôsobom, to je pobočné. Chodia po dedinách a kupujú seno a lichvu; pravda za lacnú cenu, aby potom dvakrát, ba aj viackrát tolko utržili. Aby sa im táto kšeftárska práca darila, naháňajú ľuďom strachu, že je privátny majetok v týchto časoch neistý, že im vojsko môže všetko vziať a potom nebudú mať ani krmu, ani lichvy, ani peňazí. A komu takto strachu nahnali, toho už aj chytili do saku. Kúpia od neho čo chcú za facku. Pravda kúpené články hneď aj lifrujú, oni sa neboja, že nedostanú za ne dobre zaplatené.

Na základe výkazu mrtvých vyhladajú rodiny a usilujú sa ich nahovoriť, aby predaly svoje pozemky, pravda za lacnú cenu, aby neskôr pozemky za drahé peniaze parcellovať mohli. Ale aj tá háveď, ktorá sa sem z Haliče nahnala, probuje sa vodrať do obce, čo najlahšie môže docieľiť, keď jaký-taký majetok kúpi.

Náš ľud má už mnoho horkých zkušeností, mal mnoho príležitostí poučiť sa na vlastnej škode. Preto úfame, že bude múdre rozmýšľať, opatrne jednať a že sa nedá chytať do saku kadejakým odkundesom. Naši predkovia kedysi boli tak nerozumní, ba nesvedomí, že majetky poprepíjali a potom ako sluhovia obrábali role, ktorých predtým oni sami boli majiteľmi. Mnohým zostala len tá biedna chalupa, mnohým ani toľko, museli bývať v hofierstve. Koľko práce, koľko namáhania a koľko obetí to stálo, kým rozumnejšie smýšľajúci, usilovní potomci mohli späť odkúpiť starorodičovský majetok, pravda museli ho neraz aj päťnásobne zaplatiť. Ale na mnohých miestach sa toto ani nepodarilo. Z prepitých malých gruntov, nový majiteľ utvoril veľkostatok a stal sa «zemským pánom» v obci. Nekdajší majitelia ale stali sa jeho hofiermi, sluhami, robotníkmi.

Náš ľud sa vzdeláva nielen v škole, lež aj mimo školy, poučuje sa, samostatnejšie rozmýšľa a triezvejšie žije. Podvodné sladké rečičky ho nemámia, lež hľadá hneď príčiny a rozmýšľa nad následkami. Tejto prajnej zmene v živote nášho ľudu možno pripísať, že sa ľahkomyselne odpredávanie pozemkov stalo zriedkavejším, ba usilovní gazdovia kupujú pozemky, parcelľujú medzi sebou aj väčšie majetky, aby si nadobudli čím viac úrodnej pôdy, tohoto najpevnejšieho základu ku živobytiu.

Minister orby chrániť chce našich gazdov od ťažkých ztrát, od citlivej škody, preto upravil horespomenute nariadenie všetkým stoličným podžupanom, ktorí v smysle nariadenia vyzvú všetky slúžnovské úrady a tieto zas vyzvú všetkých notárov, aby chránili malých gazdov proti závratníkom a šudierom. Veríme, že notári svedomite budú plniť túto povinnosť. Pravda povinnosťou každého občana je hneď oznámiť každý závratnícky pokus v obci. Obyvatelia jednej obce stoja zväčša v pokrevenstve, v rodine a sväzku, nuž nech sa ozaj tak chovajú jedon voči druhému, ako pokrevní, ako rodina a nech sa spoločne bránia proti každému drsnému útoku na ich mravný a hmotný blahobyť.

Povinnosťou každej rodiny je nielen ochrániť rodinný majetok od ztrát, ba usilovnou prácou rodinný majetok zveľadiť, rozmnožiť. Zvlášte v dnešných ťažkých časoch má rodina verne a

svedomite plniť svoju povinnosť. Mierne žiť, sporiť a takto udržať rodinný majetok pre potomkov. Táto zásada sa musí uplatňovať v živote našich gazdovských rodín. Lebo zabezpečenie budúcnosti je nielen záujmom rodiny, lež aj jej svätou povinnosťou.

Udalosti svetovej vojny.

Vojna proti Rusom.

Porážka finského streleckého pluku.

Úradná zpráva vydaná 27. februára.

Na fronte v Haliči miestami vedie sa živý delostrelecký boj. V Karpátoch všeobecné polozenie je nezmenené. Na odseku medzi Tucholkou a Vyškovom boli prudké boje. Tu v údolí rieky Opor novšie útoky proti našim posiciam po rozhorčenom boji, *zapríčiniac nepriateľovi ťažké ztraty, sme odbili.* Útočiaci 9. finský strelecký pluk *300 mrtvých a prinajmenej toľko ranených nechal pred našimi posiciami.* Z tohoto pluku **zajali sme 730 neranených** vojakov.

V juhovýchodnej Haliči s veľkou húževnatosťou vedené boje trvajú ďalej.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Úradná zpráva vydaná 28. februára.

V Poľsku a v západnej Haliči významnejšej udalosti sa nestalo. Boly len delostrelecké boje.

Na karpátskom fronte na okolí Vyškova a od Dnestra južne bitky viedly sa ďalej.

Polozenie v posledné dni sa nezmenilo.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Vypratanie sa Rusov z Bukoviny.

Z Bukarešti oznamujú: Po viac dní trvajúcim prudkom delostreleckom boji Rusov z okolia Bojany, kde sa rozložili v opevnených posiciach, rakúsko-uhorské čaty odohrnaly, ačkoľvek Rusi boli v číselnej prevahe, tak že Rusi na druhom brehu rieky Pruth na 20 kilometrov museli o zlomkrk utekať. Týmto aj posledný odpor Rusov v Bukovine je zlomený a Bukovina je už takmer celkom očistená od nepriateľa.

Ruskí vojaci v ženských šatách.

Hlavné veliteľstvo armády uverejňuje nasledovnú úradnú zprávu:

Cieľom charakterisovania toho, jakým spôsobom bojujú Rusi, spomenieme, že v poslednom čase za ženské preoblečení ruskí vojaci z dobrých pozorovacích punktov strieľali na naše čaty. Tento dosiaľ ešte neprevádzaný spôsob preobliekania sa do falošných šiat, ktorým k ruskej armáde prislúchajúci použijúc ženské šaty, usilujú sa zaviesť nepriateľa, veru iste není sláv-

nym skutkom. Tento válečný figel za ženské preoblečením ruským vojakom nebude slúžiť k sláve. Prirodzené je, že každého nepriateľského vojaka, ktorý sa nám v takýto nehodných šatách dostane do rúk, *zastrelíme.*

Zdarné boje v Karpátoch.

Úradná zpráva vydaná 1. marca.

Na západnom odseku karpátskeho frontu následkom zdarných bojov dostalo sa nám do rúk **viac ruských napred potisknutých posicií; tenkrát zajali sme 19 dôstojníkov, 2000 chlapov a mnoho válečného materiálu.**

Na území južne od Dnestra, ponevác Rusi dostali posily, vedú sa rozhorčené boje. Všetky útoky, o ktoré sa nepriateľ pokúsil proti našim posiciam, **s najťažšími ztratami nepriateľa sa zmarily.**

V Poľsku a v západnej Haliči boly len kanónové boje.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Zmarené ruské útoky.

Úradná zpráva vydaná 2. marca.

V Karpátoch na západnom odseku **početné protiútoky Rusov sme odbili** a podržali sme posície a výšiny, ktoré v predošlom boji naše čaty vydobily.

Od Dnestra na juh bitka ešte stojí. Aj včera sme **krvave odrazili útoky nepriateľa** a zaujatý priestor voči nepriateľovi, ktorý dľa počtu často bol v presile, **sme podržali.**

V Poľsku a v západnej Haliči boly len delostrelecké boje.

V Bukovine je ticho.

Na južnom bojišti polozenie sa nezmenilo.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Odbité ruské útoky.

Úradná zpráva vydaná 3. marca.

V Karpátoch od Užockého priesmyku na západ vedú sa boje, ktoré o vládnutie dôležitými výšinami a vrchovými sedlami nabývajú vždy väčšie rozmery. **Viac ruských protiútokov sme krvave odbili** a behom dňa na fronte **docielili sme novšie miestne úspechy.** Od Čivny na sever **útokom zaujali sme jednu výšinu** a z tejto príležitosti **zajali sme 400 Rusov.**

V juhovýchodnej Haliči na celej bojovnej čiare bola prádká bitka.

Pri Dunajci a v Ruskom Poľsku významnejšej udalosti sa nestalo.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Bitka okolo Stanislavy a Užockého priesmyku.

Vojenský zpravodajca viedeňského «Fremdenblatt» u píše: Bitka v Karpátoch v utorok, 2. marca, sa zase vyvinula vo významný zápas. Kým v posledné dni bo-

jovalo sa len od Užockého priesmyku na západ a pri Dnjestri, v utorok na celom fronte všade sa vyvinuly tie najprudšie boje. Naše delostrelectvo temer na celom fronte malo horúci deň. Bitka okolo Stanislavy neni ešte síce rozhodnutá, ale v utorok opäť nám priniesla isté výhody. Tu má ruské delostrelectvo výtečné posície. Napriek tomu pustošiaci účinok našich ťažkých mažiarov už cítif. Zo zúfalého, húževnatého odporu Rusov vidno, že napnutím všetkých svojich síl usilujú sa brániť proti našim útokom. Ale akokoľvek aj nešetria Rusi svojich ľudí, predsa v karpátskych operáciach nedocielili žiadneho zdaru.

Nezdarné ruské útoky.

Úradná zpráva vydaná 4. marca.

Pri Biale, od Zakličína na juhovýchod, včera postupujúce ruské čaty, po krvavom boji sme odbili.

Na vyšínach nachodiacich sa od údolia rieky Latorca v pravo i v ľavo, ako aj od Čirny na sever boj miestami ešte aj v noci trvá. Všade, kde našim čatám podarilo sa priestor získať, nepriateľ opätovne prejde k protiútok, ktorý **vždy krvave odrazíme**. Zvlášte pozdĺž baligrodskej hradskej — pokúsili sa Rusi — aby v prudkej sňahovej metelici veľkými silami predrali sa napred. Útok, ktorý sa po najmenšiu dialku sblížil k nám, v palbe našich kanónov a strojových pušiek **so silnou ztratom nepriateľa sa konečne úplne ztroskotal**.

Na ostatnom fronte niet významnej premeny, vedie sa len kanónový boj.

Okolo Przemyslu je ticho.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Prestávka v karpátskych bojoch.

Béla *Landauer*, válečný zpravodajca «Alkotmány» u z hlavného válečného stánu 5. marca poslal nasledovnú zprávu:

V Karpátoch, kde sa v poslednom čase na celom fronte viedly prudké boje, následkom veľkých sňahových fujavíc — miestami napadlo aj na dva metre sňahu — pohyby čiat staly sa nemožnými. Boj ešte aj tam utíchnul, kde sú nepriateľské čaty blízko jedna ku druhej. Prudká sňahová fujavica krem toho prekáža aj rozhľad, príroda teda temer prinútila protivné stránky ku prestávke. Za takýchto okolností ani v najbližšie dni nemožno očakávať zmenu v položení, lebo je pravdepodobné, že nastane odmäk, ktorý bude prekážať válečné operácie.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Kresťan». «Kresťan» už cez XXII. dva a štyriadsať rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny kresťan číta a predpláca len «Kresťana».

Nemecko-ruská vojna.

Nemecké úradné zprávy.

Hlavný válečný stán nemeckej armády 27. februára vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Od Grodna na severozápad, od Lomže na západ a od Prasnyšu na juh vystúpily novšie ruské sily, ktoré začaly útočiť. Pozdĺž Škrody od Kolna južne **zajali sme 1100 Rusov**.

Z ľavého brehu Visly niet čo zvláštnejšieho oznámiť.

Hlavný válečný stán nemecký 28. februára vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Od Grodna na severozápad včera nové ruské sily postúpily napred. Náš protiútok Rusov zahnal do ich posícii pred hradom. **Do našich rúk padlo 1800 zajatcov**.

Od Ostrolenky na severozápad pozdĺž Omulava odbili sme jeden útok nepriateľa,

Pred nepriateľskou presilou, postupujúcou od juhu a od východu ku Prasnyšu, naše čaty vyhly sa od mesta na sever a na západ.

Od Visly na juh niet nič nového.

Nebezpečie Rusov.

Kopenhátsky časopis «National Tidende» o položení na bojišti oznamuje: Aj napriek víťazstvám, ktoré Nemci vydobili pri Mazurských jazerách a pri Prasnyši, najväčší význam musíme privlastňovať udalostiam, ktoré sa dejú na haličskom bojišti. Tak sa zdá, že Rusi zase veľkú vojenskú silu vedú proti Haliči, ale je isté, že porážka ruskej severnej armády silne bude vplývať na rozhodnutie ruského hlavného vodu. Jestli sa rakúsko-uhorskej armáde podarí postúpiť ku Przemyslu a Lembergu, tak sa ruské armády na celom fronte dostanú do veľmi nebezpečného položení.

Ako vyhrali Nemci zimnú bitku pri Mazurách.

(Úradná nemecká zpráva.) Dľa londýnskeho časopisu «Central News» rímsky nemecký veľvyslanec bol by vyhlasil, že vo východnom Prusku v mŕtvých a ranených utratili sme 100.000 ľudí. Anglická tlačová kancelária ku tejto v každom bode vymyslenej zpráve dodáva, že zdar Nemcov vôbec nestál v priemere s prinesenými obeťami. Toto posledné tvrdenie vskutku obstojí, ale na žiaden pád nie tak, ako si to «Central News» myslí. Následkom veľkej náhlosti, ktorou sa 10. ruská armáda usilovala ujsť zpod obkolesenia Nemcov, bolo, že naše čaty len na jednotlivých častiach frontu prišly do takého úzkeho bojovného potyku s Rusmi, ako to Rusi v istom povedomí svojej prevahe úfali. Tam, kde sa nepriateľ zoprel proti nám, padol v obeť tejto prevahe. Ostatne my túto zimnú bitku, ktorá v dejinách vojen nemá páru, vyhrali sme v prvom rade rýchlosťou a našimi prekvapujúcimi pohybami. Takto možno porozumeť, že naša súhrnná ztrata vskutku nestojí v pomere so skvelým výsledkom víťazstva. Naša ztrata je totiž prekvapujúce nepatrná a nečiní

ani len šiestu čiastku toho čísla, ktoré «Central News» spomína. Že krem toho naša ztrata povstala zväčša z toho, že naši muži odpadli pre príliš prudké maširovanie, to je nielen samo v sebe potešiteľným, lež dokazuje aj neúprnú rozhodnosť nášho prenasledovania.

Odbité ruské útoky pri Lomži a Ostrolenke.

Hlavný válečný stán nemecký dňa 1. marca vyda nasledovnú úradnú zprávu:

Útoky Rusov proti nám od Lomže na sever a od Ostrolenky na severozápad sme odrazili.

Ostatne niet čo významnejšieho oznámiť.

Veľká bitka na čiare Njemen—Bobr.

Genf, 2. marca. Francúzske časopisy oznamujú z Petrohradu, že bitka, ktorá sa teraz rozvinula pozdĺž riek Njemen, Bobr, Narev a pred Vislou, je najväčšou bitkou terajšej vojny. Ruskí letúni zistili, že Nemci bez prestania dostávajú posily na front.

Nemci odbili viac ruských útokov.

Dňa 2. marca hlavný válečný stán nemecký vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Viaceré útoky Rusov proti nám od augustovskej hory na juhovýchod a na juh sa nepodarili. Ich nočné útoky proti nám od Lomže na severovýchod a od Plocku na východ sme odbili.

Zmarené ruské nápady.

Hlavný válečný stán nemecký 3. marca vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Pri Grodne polozenie sa nezmenilo.

Od Augustova na juhovýchod Rusi pokúsili sa prejsť cez rieku Bobr. **Odohnali sme ich, zapríčiniacim ťažké ztraty. Zajali sme 1500 Rusov.**

Iné útoky Rusov, ktoré urobili proti nám od Lomže na severovýchod, bezprostredne pred naším frontom sa zmarili.

Od Kolna južne sme postúpili.

Od Myšlenecu južne naše predné voje pred nepriateľskou presilou sme trochu zpät odtiahli.

Od Prasnyša na severozápad Rusi pomaly postúpili napred.

Východne od Plocku viac nočných útokov Rusov sme odrazili.

Nemecké čaty v Karpátoch.

Wolffova agencia pod napisom: «Nemecké čaty v Karpátoch» na základe správ hlavného válečného stánu nemeckého sdeľuje nasledovné:

V severnom Uhorsku v januári utvorila sa nová armáda. Pod hlavným veliteľstvom generála pechoty Linzingena nemecké a rakúsko-uhorské čaty spojily sa tým cieľom, aby na čiare Kolocsa—Láz—Ökörmező—Volócz—Vezérszállás a od tejto čiar severozápadne tiahly proti uhorsko-haličským a severným priesmy-

kom. Koncom januára jednotlivé čaty novej armády, čiastočne smiešané s rakúsko-uhorskými čatami začaly tiahnuť v údoliach riek Talabor, Nagyág, Latorcza a Vécsa a od týchto údolí západne, kým menšie rakúsko-uhorské čaty všeobecnú čiaru Kolocsa—Láz od Volóczu zabezpečili. Tu predbežne boly bitky len nepatrného významu, kým vojsko na čiare Ökörmező—Toronya a na čiare Volócz—Vezérszállás natrafilo na silného nepriateľa. Armáda už v poslednom týždni januára zdarne napredujúc zaujala vrškovatý priestor pri Levesi a od tohto na východ, odbila nepriateľské útoky od Toronyi, načo po ťažkých bojoch útokom zaujala vrch Menszil, vrchy Kliva a od týchto na západ ležiace vrchy. Vo frontových bojoch opätovné útoky Rusov proti výšinám Kiczirka, nepriateľovi zapríčiniac veľké ztraty, sme odbili a predné čaty našej armády po zaujatí Vezérszállásu potiskli sme na pred ku Abranke a od nej na západ. O pár dní naše pravé krídlo znova zbil nepriateľa, zaujalo obce Toronya, Felsősebes, Majdanka a Tarfalu a rýchle cúvajúceho nepriateľa k Vyškovu prenasledovalo.

Válečné operácie v ťažkom vrchovatom kraji veľmi prekážalo počasie. Čaty v maširovaní a zvlášte v útočení musely previesť takmer nadľudské úlohy, musely premoť nezvyčajné ťažkosti vrchovej vojny. Obrovských rozmerov nabudly tieto prekážky a napružená sil ku ich premoženiu vtedy, keď čaty musely zanechať cesty a keď sa mali rozvinúť k útočeniu. Často sa stalo, že streľci až po pleciá viazli v sňahu. Takto útočenie bolo neslýchane ťažkým a unavujúcim zápasením cieľom vynútenia napredovania v ľade a sňahu. V takýchto okolnostiach pohyby válečných operácií a útoky len s kroka na krok mohly napredovať. Frontové útoky pri takýchto ťažkostiach boly spojené so značnými ztratami. Obkolesujúce pohyby vyžadovaly mnoho času v neshodných a sňahom úplne zapadnutých bočných dolinách a keď v záujme útoku bolo treba dostať sa na neschodné vrchy. Že armáda napriek všetkým týmto ťažkostiam napredovala a ešte i teraz zdarne postupuje napred, to je páru nemajúcou zásluhou čiat a vodcovstva, ktoré sa vie prispôsobňovať ku novým prekážkam. Začiatkom februára cieľom prevedenia obkolesenia vyslané čaty natrafily na silné posície, ktoré nepriateľ ta poslanými posilami obsadil a opevnil. Čiastky pravého krídla armády obkolesujúcim pohybom proti vyškovskému sedlu napredujúc, po prudkých bojoch zahnal nepriateľa do Senecova. Na fronte priesmyk Verbias útokom sme zaujali. Na ľavom krídle proti nepriateľskej zadnej strážii cieľom obkolesenia vyslaná divisia na okolí Smorzy natrafila na silný odpor. Čerstvé nepriateľské čaty, ktoré prišli od severa, z ľava a od chrbta ohrozovaly túto divisiu, ktorá sa však zdarným útokom na nepriateľskú posíciu pri Smorze vyslobodila z nebezpečného polohy a už 2. februára večer pri Annabergu napadla jednu čerstvú nepriateľskú čatu. Víťazstvo divisie pri Annabergu muselo znemožniť cúvnutie nepriateľa, ktorý Lysské výšiny držal obsadené.

Na bojišti padlé kone pred zabráním oderú.

Naše čaty v tieto dni aj na ostatných frontoch vydobyli čiastočné zdary. Lysský priesmyk útokom sme zaujali, pri čom sa nám mnoho koristi dostalo do rúk. Vyšiny od priesmyku na sever a na juh nepriateľ o pár dní opustil a cez Tucholku utiahol sa na vrch Zvinin I. Po víťaznom útoku pri Annabergu oslobodenú divíziu veliteľ cez odsek Smorze—Magura poslal ku napadnutiu od boka nepriateľskej posilnenej posície a pozdejšie poslal ju na vrch Zvinin II.

Boje, ktoré od viac týždňov na okolí žriedla Talaboru, na čiare Vyškov—Ružanka, na priestore od Tucholky na západ a na úbočí Zvininu trvajú, spojené sú so ztratami a sú ťažké. Južná armáda však s neohrozenou energiou so dňa na deň postupuje na pred, premáhajúč ťažkosti a prekážky vrchového kraja.

Dosiaľ asi 9000 zajatcov, kanony a 13 strojových pušiek dostalo sa nám do rúk.

Zprávy ruskej tlače hovoria o značnej offenzívnej sile v Karpátoch operujúceho nepriateľa, svoje cúvanie do vopred prichystaných posícií ospravedlňujú strašnou silou offenzivy nepriateľa a s dôrazom prízvukujú, že isté miesta i napriek veľkému tlaku nepriateľa boli vstave podržať. S radosťou registrujú, že jednu svoju posíciu boli vstave podržať a že voči desiatim bodákovým útokom, ktoré jeden za druhým nasledovali, Rusi vyvinuli hrdinský odpor.

Pod spoločným vodcovstvom bojujúce nemecké a rakúsko-uhorské čaty môžu byť pyšné, že nepriateľ takto uznáva ich výkony.

Ruská mienka o Nemecku.

V petrohradskom časopise «Novoje Vremja» kn. Menčikov popiera, že by Nemecko vyhladovaním bolo možno premôcť. Nemecko je ešte vždy pánom veľkého ruského územia, nemožno počítať na to, že by bolo náklonné uzavrieť neprajný pokoj. Nemecko vyvinuje obrovskú energiu a preto ho len v boji možno premôcť.

Rozstrieľané pevnosti pri Ošovieci.

Z Zürichu oznamujú, že dobýjajúce nemecké batterie dve pevnosti Ošoviecu tak rozstrieľaly, že v nich sa nachodiacie batterie umĺkly.

Nemecká úradná zpráva.

Hlavný válečný stán nemecký 4. marca vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Od Grodna na severozápad útok Rusov proti nám, dostanúc sa do našej palby od boka, sa zmaril.

Aj od Lomže na severovýchod každý útok Rusov s ťažkou ich ztrátou sa ztroskotál.

Od Myšieniecu a Chorzele na juh, ako aj od Prasnyša na severozápad Rusi znovu útočia.

Na ostatnej časti frontu niet zmeny.

Boje pri Prasnyši.

Berlínska Wolffova agencia z hlavného válečného stánu nemeckého oznamuje:

Keď jeden náš vojenský sbor obdivuhodnou hrdinskosťou zaujal pevnosť Prasnyš, ktorá bola vybudovaná v silný oporný bod, položené pre tento vojenský sbor, ktorý postúpil z východného smeru, v jeden deň stalo sa kritickým, bo tri ruské vojenské sbory od východu a juhu napadly nemecké krídla a víťazný náš vojenský sbor ku tomu primaly, aby zvrtnúc sa postavil sa proti presile. Z tejto príležitosti jednotlivé časte vojenského sboru Rusi silne napadli. Väčší počet ranených, ktorí boli umiestnení v susedných obciach, nebolo možno zavčasu nazad odvieť.

Rusi neboli vstave pomýliť pokojný priebeh zvrtnutia a ztratili potyk s nemeckým vojenským sborom. Z tohoto vysvitlo, že Rusi počas svojich útokov mnoho utratili.

Medzitým položené po príchode nemeckých posíl sa zase polepšilo. Celkom nepatrný ruský výsledok nemožno ani len porovnať s nemeckým útokom na Prasnyš, kde Nemci zajali vyše 10.000 Rusov a ukoristili mnoho válečného materiálu. Jestli sa Rusi o to usilujú, aby tento svoj úspech svojimi práve tak dlhými, ako neuveriteľnými zpravami predstavili čo zbranný skutok, tak z toho vysvitá len ich marné unúvanie, aby všeobecnú pozornosť odvrátili od zničujúcej porážky 10. ruskej armády v zimnej bitke pri mazurských jazerách.

Vojna Nemcov proti Francúzom a Angličanom.

Nemecké úradné zprávy.

Nemecký hlavný válečný stán o udalostach na západnom bojišti 27. februára vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Francúzi v Champagne včera a dnes v noci znova veľkými silami útočili. Bitka na jednotlivých miestach ešte stojí, inde sme útok odrazili.

Od Verduna na sever napadli sme jednu časť francúzskych posícií, bitka ešte stojí.

Z ostatného frontu niet čo významnejšieho oznámiť.

Hlavný válečný stán nemecký 28. februára o udalostiach na západnom bojišti vydal nasledovnú úradnú zprávu :

V Champagne nepriateľ i včera pokračoval v napredovaní. Útoky v celom ich rozmere sme odbili.

Od Malancourtta na juh (od Verduna na sever) viac posícií nepriateľa jednu za druhou útokom sme zaujali. Slabé francúzske protiútoky sa zmarily. Šesť dôstojníkov a 250 mužov sme zajali a štyri strojové pušky a jeden prístroj na hádzanie mín sme ukoristili.

Na západnom kraji Vogézov po prudkých bojoch vybili sme Francúzov z ich posícií na čiare Blamont — Bionville. Naše útočenie došlo ku čiare Verdinal — Bréménil a postupne ku čiare ležiacej od Badonvilleru a Celessu na východ ; nepriateľa v šírke 20 kilometrov o šesť kilometrov sme spät odtiskli. Pokusy nepriateľa, aby spät vydobil nami zaujatý priestor, za jeho ťažkých ztrát sa zmarily.

Práve tak sme odbili aj napredovanie nepriateľa proti nám v južných Vogézoch.

Francúzi dosiaľ utratili 1,150.000 ľudí.

Berlinský «Kreuzzeitung» sdeľuje : Dľa francúzskych úradných soznamov ztrát, francúzska armáda v prvých šesť mesiacoch vojny mala nasledovné ztraty : 250.000 mŕtvých, 300.000 ťažko ranených, 400.000 ľahko ranených, z ktorých mnohí sa už vrátili na bojište alebo sa najbližšie ta vrátia, konečne 200.000 zajatých a zmizlých vojakov.

Boje v Elsasku.

Z Zürichu oznamujú, že v údolí Münsteru a Zechu bitka ešte stojí. Boj je veľmi prudký. Na okolí Stossweilera Nemci zajali 250, pri Mühlbachu ale 50 francúzskych jágrov.

Zmarené francúzske útoky.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostiach bojišta proti Francúzom a Angličanom vydal nasledovnú úradnú zprávu :

Pri Wervicque od Lille na sever jedno anglické lietadlo naša palba prinútila sletieť.

Na jednej časti nášho frontu Francúzi — ako to už aj pred niekoľkými mesiacmi urobili — zase upotrebovali také náboje, ktoré pri vybuchnutí vyvíňujú smraľavé a dusiace plyny. Škody týmto nespôsobili.

Proti našim posíciám v Champagne včera prinajmenej dva vojenské sbory urobily viac útokov. Tieto napredovania po prudkých bojoch z blízka sme všetky odrazili.

V Argonnách ukoristili sme dva prístroje na hádzanie mín. Medzi východným krajom Argonn a medzi Vauquoi-som Francúzi včera päťkrát sa pokúsili prelomiť náš front. Útoky nepriateľa sa zmarily.

Tie posície, ktoré sme od Badouvillera na východ zaujali, napriek pokusom nepriateľa, aby ich zpätzaujal, aj včera sme podržali v našich rukách.

Nemeckí letúni pri ústí rieky Themse.

Dľa londýnskych správ dve nemecké lietadlá patrne len cieľom výzkumov, preletely ponad pevnosti Shernessu a pozdejšie ponad riekou Themse. Onedlho spustila sa hustá hmla, ktorá znemožnila ďalšiu prácu lietadiel.

Porážky Francúzov.

Dňa 2. marca hlavný válečný stán nemecký o porážkach Francúzov vydal nasledovné úradné zprávy :

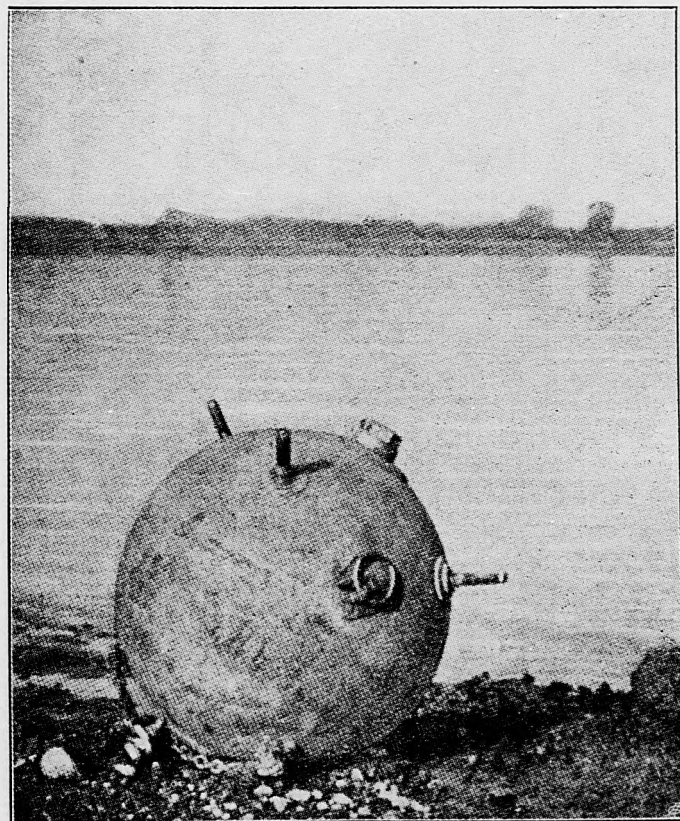
V Champagne opätovné, znova veľkými silami proti nám zavedené útoky Francúzov zväčša už v našej palbe s veľkými ztratami nepriateľa sa rozpadly. Na jednotlivých miestach vo vyvinutých sa blízkych bojoch všade sme my zvíťazili.

V Argonnskej hore viac zákopov sme zaujali a 5 prístrojov na hádzanie mín sme ukoristili.

Proti Vauquoisu zavedené útoky krvave sme odbili.

Vo Vogézoch v posledné dni vydobitý úspech i napriek prudkým útokom sme podržali. Od Cellesa na severovýchod včera večer proti nám zavedené útoky Francúzov, pre nich byly zvlášte plné ztrát.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Kreštana!»

Srbská morská bomba vytiahnutá zo Sávy.

Napredovanie Nemcov v Champagne.

Hlavný válečný stán nemecký 3. marca o udalostach na západnom bojišti vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Pri St. Eloi, od Yperna južne útok dvoch anglických stotín po krvavom ručnom zápase sme odrazili.

Pri Paronne následkom chyby motora sletelo jedno rancúzske lietadlo, ktorého cestovateľov sme zajali.

V Champagne útoky Francúzov nemaly ani toho najmenšieho zdaru. **Francúzov za ťažkých ich ztrát zahnali sme späť do ich posícií.** Od Ville sur Tourde

Šiance na oboch stranách sú veľmi pevné. V Belforte život pomaly vracia sa do riadnej kolaje. Vojenské vrchnosti síce odstránily od seba každú zodpovednosť, zato sa ale obchodníci vrátili a otvorili svoje obchody.

Berlínskemu «Taegliche Rundschau» oznamujú z Zürichu: Udalosti, ktoré sa odohraly vo februári v Hornom Elsasku a vo Vogézoch, v krátkosti možno nasledovne zahrnúť: Počiatkom februára po zaujatí Rizsteinu a Hartmansweilerkopfu Nemci v operáciach pokračovali v údolí rieky Lauch. Dňa 13. februára v údolí Edemveileru, ktoré je od údolia Münsteru na juh, Nemci útokom zaujali všetky Hilsen a Obersengern. Potom na-

Rozdávanie menáže v jednej haličskej obci.

na severozápad od nepriateľa zaujali sme 350 metrov dlhú streleckú zákopu. V consenvoyejskej hore a na okolí Ailly-Apremontu napredovania Francúzov sme **lahko odrazili.** Od Badouwillera severovýchodne naše útočenie zase získalo značný priestor. Tu v posledné dni náš front o osem kilometrov sme potisli napred. Od Celtesu na severovýchod Francúzi sa marne po minulé dni namáhali a utrpeli ztraty.

Vytisknutie Francúzov z Elsaska.

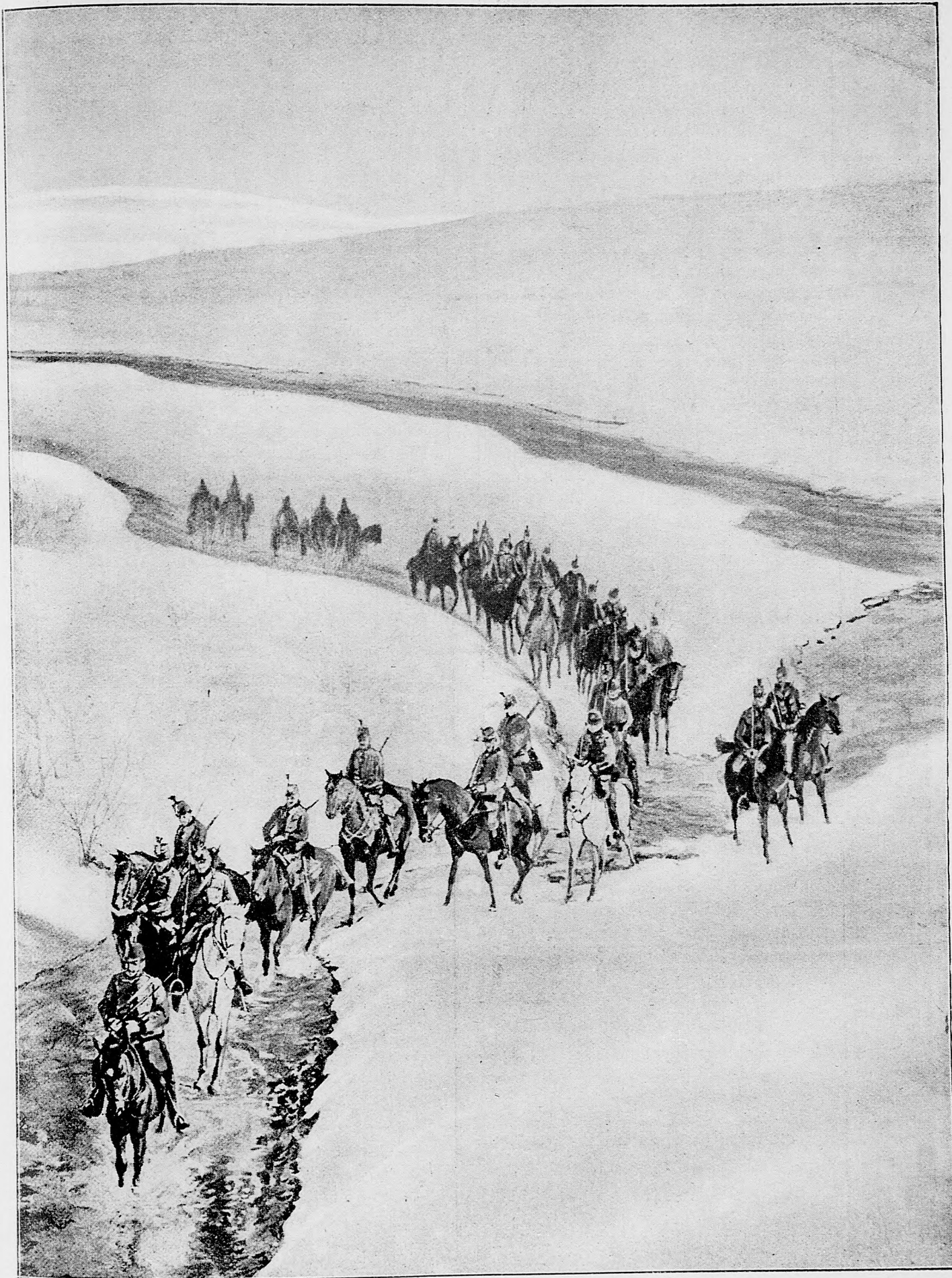
Zo St. Louisu oznamujú, že Nemci koncentrovali veľké sily a pomaly napredujú od Münsteru na západ. Ačkoľvek sňah prestal padať, počasie je búrlivé, čo Nemcov prinútilo robiť veľké zákruty. Nateraz stojí veľká bitka v trojuhle Metzeral—Schlucht—Sulzern.

sledovalo zaujatie Sengera a Remsbachu. Nemci z Münsteru začali napredovať proti tým posíciám, ktoré Francúzi na okolí Münsteru od septembra držali obsadené. V poslednú februárovú nedeľu Nemci útokom zaujali Reichsackerkopf, potom od tohto na juh ležiaci Mühlbach a Metzeral, ako aj Sondernacht takrečeno bez boja. Na druhý deň Nemci útokom zaujali Sattelkopf a Hochrodberg. Odtedy Nemci ďalej postupujú na západ cez Stossweiler.

Nemecká úradná zpráva.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach bojišta proti Francúzom a Angličanom 4. marca vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Jedna muníciu vezúca francúzska parolod, ktorá

Naši husári na predstráži pozdlž Ravky.

bola poslaná do Nieuporta, následkom podnapitého mužstva plávala ku Ostende, tu sa dostala do ohňa a utonula. Ranené osobníctvo sme zachránili.

Na vyšine Loretto, od Arrasu na severozápad naše čaty včera ráno zaujali 1600 metrovú nepriateľskú posíciu. Osem dôstojníkov a 558 francúzskych vojakov padlo do našich rúk a ukoristili sme 7 strojových pušiek a 6 kanónov menšieho kaliberu. Proti útoky nepriateľa popoludní sme odrazili.

Lahko sme odbili novšie útoky Francúzov aj v Champagne.

V Argonnskej hore od St. Huberta na západ napredovanie Francúzov proti nám sa zmarilo. Počas nášho protiútoky zaujali sme od nepriateľa jednu streleckú zákopu.

Aj v cheppy-jskej hore sa zmaril jeden útok Francúzov.

Dľa jedného chýru, ktorý minule z Eiffelovskej veže pustili do sveta, na jeden nemecký stĺp, keď tiahol cez vršok Taure, Francúzi so zdarom pálili. Správnosť tohto chýru, výnimečne musíme potvrdiť. V stĺpe tom ale boli odvedení francúzski zajatci, z ktorých 38 padlo a 5 bolo ranené.

Nové pevnosti Nemcov pri Yseri.

Vojenský zpravodajca amsterdamského «Handelsblad»-u, ktorý si z Dixmuidenu šiel obzrieť nemecké posície, oznamuje, že Nemci pozdĺž kanála Yser nastavali nedobitné pevnosti, ktoré sú vystrojené kanónami najväčšieho kaliberu.

Vojna Turecka proti Rusom, Francúzom a Angličanom.

Uradná zpráva o bombardovaní Dardanell.

Carihrad, 1. marca. Telegrafická agencia turecká oznamuje, že dľa zprávy hlavného válečného stánu vonkajšie pevnosti Dardanell následkom dve hodiny trvajúceho bombardovania nepriateľských lodí na jednotlivých miestach boli porúchané. Turci mali len päť mrtvých a štrnásť ranených. Nepriateľská flotta aj na druhý deň pokračovala v bombardovaní, ale popoludní odtiahla z čiar palby. Jedon francúzsky križiak 10. februára pri Akabe sto vojakov vyložil na breh, ale po dve hodiny trvajúcom boji nepriateľ s ťažkou ztrátou bol prinútený utiahnuť sa na loď. Napriek prudkej palbe kanónov a strojových pušiek nepriateľských lodí, Turci utratili len 3 mrtvých a 3 ranených.

Carihrad, 1. marca. Dľa zprávy hlavného válečného stánu nepriateľská flotta pevnosť Šed-il Bahr pri vchode do Dardanell za dlhý čas bombardovala.

Pevnosti Dardanell odporujú.

Athény, 1. marca. Dľa sem došlých zpráw vonkajšie pevnosti Dardanell zdarne vzdorovaly bombardovaniu anglicko-francúzskej flotty. Prvé bombardovanie trvaol

vyššie šesť, druhé takmer osem hodín. Keď sa viac nepriateľských válečných lodí razom blížilo ku pevnostiam, ťažké batterie začaly páliť na útoiacu flottu. Ešte nemožno presne vedieť, jakú škodu utrpela nepriateľská válečná flotta.

Podrobnosti o bombardovaní.

Nepriateľská flotta dľa novšej carihradskej zprávy počas utorkového bombardovania Dardanell šesťsto-krát vystrelila, ale výstrely ostaly bezvýsledné. Palba tureckých kanónov spustošila zadnú časť tej lode, na ktorej viala zástava admirála. Nepriateľské lode Turci viackrát trafili. V pondelok v noci nepriateľské torpedové korvety pokúsily sa vniknúť do morskej užiny, turecké kanóny ale prinútily ich cúvnuť. Dľa chýru jedna nepriateľská torpedová loď utonula.

Zo Saloník oznamujú, že anglický križiak «Zephir» pred Dardanellami bol ťažko porúchaný. 150 ranených dovezli do Saloník, odkiaľ ich odvezú na ostrov Maltu.

Dľa úradnej zprávy anglickej admirality všetky tie pevnosti, ktoré sú pri vchode Dardanell, boly — vraj — poškodené a že zväčša vraj ani neodpovedaly (?) na palbu kanónov anglických válečných lodí.

Porážka Angličanov.

Turecká telegrafická agencia oznamuje, že v Iraku bola srážka medzi dvoma švadronami anglickej jazdy, ktoré boly ozbrojené guľometmi, a medzi tureckými výskumnými čatami. Angličania, ktorých Turci prinútili cúvnuť, zanechali asi 50 mrtvých i ranených, mnoho zbrane i streliva.

Ďalšie bombardovanie Dardanell.

Carihrad, 5. marca. Nepriateľská flotta v stredu za pol hodiny bombardovala so pár našich batterií pri vchode Dardanell, ale bez všetkého výsledku.

O tomto bombardovaní turecká telegrafická agencia oznamuje: Štyri nepriateľské obrnené lode, obkolesené vyššie desiatimi torpedovými lodami, bombardovaly batterie, bez toho, aby boly narobili dájaku škodu. Batterie palbou odpovedaly na bombardovanie. Nepriateľské lode, ako obyčajne, odplávaly. Štyri francúzske pancierové lode viackrát strelily z kanónov na Bulair, ale trafily len do anglického cintorína, ktorý je tam od roku 1854.

Koncentrovanie tureckých čiat.

Berlinský «Lokalanzeiger» oznamuje z Carihradu: Maršall baša Goltz a ostatní nemeckí dôstojníci teraz súčasťujú sa na porade tureckých ministrov. Všetky čaty z Drinopola a Trácie koncentrujú v Carihrade.

Dľa carihradskej zprávy vlaky, ktoré ta prichodia z Anatólie, dovážajú veľké húfy rekrútov a landšturmistov, ktorí budú pridelení ku tej armáde, ktorá je koncentrovaná cieľom obrany dvoch brehov morských užín. Gréci ubehlíci, ktorí z Gallipolského polostrova prišli do Carihradu, priniesli chýr, že Turci prekazili vysadnutie na breh anglických čiat.

Chystanie sa Ruska.

Rím, 5. marca. Časopis «Idea Nazionale» udajne z dobre orientovaného prameňa oznamuje, že súčasne s činnosťou spojenej floty pred Dardanellami aj Rusko porobilo zvláštne vojenské poriadky cieľom obsadenia Carihradu. V Odesse udajne majú pohotove 100.000 hláv počítajúcu armádu ku tomuto cieľu, ktorá armáda hneď po premožení (?) morskej užiny pohne sa do hlavného mesta Turecka. Týmto cieľom z obchodných lodí sostavenú veľkú flottu držia na pohotove. V Carihrade je veľmi mnoho anglických a ruských špionov.

Vojna na mori.

Na Adriatickom mori utonul francúzsky torpedoborec.

Paríž, 1. marca. Úradne oznamujú, že francúzsky torpedoborec «Dague», ktorý sprevádzal dopravu potravíných článkov na Čiernu Horu, vo štvrtok večer o 10. hodine v antivarskom prístave narazil na minú a utonul. Z mužstva torpedoborca 38 chlapov chýbuje.

Činnosť nemeckých podmorských lodí.

Dľa talianskych správ Nemei v pominulý týždeň potopili osem anglických, tri norvégske a jednu francúzsku loď.

Anglické prístavy zatvoria pred obchodnou premávkou.

Anglická admirality vrchnosťam anglických prístavov dala novšie úpravy o obmedzení premávky. Podrobnosti sú nateraz ešte nie známe, ale tolko je isté, že viaceré prístavy, medzi nimi aj southamptonský, sú pre obchodnú premávku celkom zatvorené.

Spojené Štáty ohradzuju sa proti akcii Anglicka a Francúzska.

Londýnska Reuterova agencia oznamuje z New-Yorku: Ačkoľvek o akcii Anglicka ešte neprišlo úradnej zprávy, z Washingtona časopisom poslali nasledovnú zprávu:

V úradných kruhoch vôbec panuje náhľad, že proti akcii Anglicka a Francúzska sa rozhodne budú ohradzovať. Pokračovanie považujú za páru nemajúce a domnievajú sa, že bude mať škodlivý účinok na obchod Spojených Štátov voči takým štátom, ktoré žijú v pokoji.

Tiež Reuterova agencia oznamuje, že vláda Spojených Štátov spýta sa Anglicka a Francúzska, že jaké poriadky zamýšľajú uviesť do života, aby prekazily dovoz potravín do Nemecka.

Stanovisko amerických časopisov.

«Newyork Herald» schvaľuje poriadky Anglicka a Francúzska, ktoré sú namerané proti Nemecku. Oproti tomu ostatné časopisy zaujímajú zdržanlivé stanovisko a odporúčajú nestranným štátom, aby sa ohradzovaly proti každému zaujatiu ich lodí.

Nemecká podmorská loď pred Calaisom.

Lyonské časopisy oznamujú z Calaisu, že tam v sobotu popoludní o 5. hodine v diaľke šesť míľ zbadali nemeckú podmorskú loď. Vojsko hneď alarmovali a z Calaisu začali páliť. Asi desaťkrát vystrelili, medzitým ale nemecká podmorská loď zmizla v mori.

Potopená anglická loď.

Lyonskému časopisu «Republicain» oznamujú z Dieppe: Tunajšiu prístavnú vrchnosť strážnik majáka v Ailly v piatok popoludní upovedomil, že na jednu anglickú loď od Dieppena 15 kilometrov strelili. Druhá anglická loď hneď jej pospíechala na pomoc, ale na mieste, kde bola postriekaná loď, našla len jednu dasku, ktorá len od krátkeho času mohla byť vo vode.

Angličania aj ďalej budú klamať zástavami.

Dľa parížskeho vydania «Newyork Herald»-u anglická ministerská rada po obdržaní novej noty Spojených Štátov severo-amerických uzavrela, že obchodné lode Anglicka aj naďalej budú používať zástavy neutrálnych štátov.

Boje v Karpátoch.

Zpravodajca časopisu «Berliner Tageblatt»-u o bojoch v Karpátoch píše nasledovne:

Rusi vyťahnuť z Bukoviny, silné vojská poslali na okolie obce Novosielice, aby napredovanie nášho vojska prekazili. Medzitým naši vťahlo do Černovic a zaujali pobrežie rieky Pruthu pri Sniatyne a pri Kolomei a prejdúc po vrchu Jablonici vťahli na okolie Stanislavy. V meste Stanislave sbiehajú sa hradské cesty z viac strán a aj tamojšia železničná čiara je zo strategického ohľadu veľmi vážna, bolo teda predvídať, že Rusi svoje posície pri Stanislave brániť budú celou silou. Vyvinul sa teda krutý boj. Naši dovezli sem ťažké delá, ktoré zapríčinily Rusom ohromné ztraty. Rusi použili špionov, aby sa vyzvedeli, že kde stoja naše ťažké delá. Jednoho pópu naši chytili práve vtedy, keď podpálil jedon stoh slamy, aby Rusov o delách upovedomil. Pópu naskutku obesili. Dalej na západ naše a nemecké vojská prešli cez Vyškovský priesmyk, kde sa zas vyvinul veľmi krvavý boj, ktorý sa skončil s veľkou porážkou Rusov.

Rusi všemožným spôsobom chcú porušiť tie vidieky, ktoré teraz obsadené držia. Do škôl uviedli ruskú reč. Mnoho žiakov odľifovali do Ruska, aby sa tam rusky naučili. V Lembergú katolíkov a židov násilne nútia aby prijali ruskú vieru. Následkom toho panuje tu veľká rozhorčenosť a obecnstvo ledva čaká naše vojsko, aby ho od Rusov oslobodilo.

V karpátskych bojoch účasť berie mocné nemecké vojsko a bárs musí zápasit s veľkými ťažkosťami, veľmi zmužile bojuje. Ruské lietacie stroje bomby hádzaly na Przemysl, ale málo škody spôsobili, aj o to sa po-

kúsily, aby prekazily spojenie pevnosti s vonkajším svetom, ktoré naše lietacie stroje sprostredkujú, ale ani toto sa nezdarilo. Novšie zjavujú sa ruské lietacie stroje aj nad karpátskym frontom. Pri Dukle Rusi sú v priesmyku, inde držia naši hranicu obsadenú. Pri Gribove probovali Rusi prekročiť hranicu, ale utrpeli ťažkú porážku. V údolí rieky Dunajca a na okolí Tarnova trvá krutý boj. Obce, ktoré Rusi ešte obsadené držia, mnoho trpia následkom tuhej strelby.

Kto môže žiadať štátnu podporu.

Krajinský snem svojho času vyniesol zákon, ktorým sa postaral o hmotnú pomoc pre tie rodinky, ktorých udržovateľ povolaný bol do boja. A postaral sa o tie rodinky tak štedre, nakoľko je to len vo válečnom čase možné. Tá rodinka, ktorej udržovateľa povolali do vojny, tá není v biede. A tak je to aj v poriadku. Žena, deti, ovdovelá matka, často aj otec: všetci riadne dostanú v hotových peniazoch zo štátnej kassy tú podporu, ktorá vzrastá dľa počtu členov rodiny do boja povolaného udržovateľa.

Snáď práve toto humánne pokračovanie môže byť na príčine, že si na viacerých miestach namysleli, že pomoc patrí každému, bez ohľadu na to, či je patričná rodinka na tú podporu utisknutá alebo nie. Toto mylné pochopenie udeľovania podpory rozšírilo sa aj medzi vojakmi povolanými do zbrane, ktorí si podporovanie tiež tak vysvetľujú, že podpora patrí každej rodinke, z ktorej vojak odišiel na bojište. Z tohto mylného pochopenia potom povstali mnohé nedorozumenia a bezzákladné ponosy a upodziejovania proti vrchnostiam, ktoré pri rozdeľovaní štátnej podpory pokračujú. Voči tomuto mylnému pochopeniu poriadkov pri udeľovaní podpory jako aj voči bezzákladným ponosám proti vrchnostiam z príslušnej strany opätovne poukazujú na tie zákonné ustálenia, dľa ktorých túto dočasnú štátnu podporu môžu dostávať len členovia takých rodín, ktoré do zbrane povolaný zo svojho zárobku živil. O podpore znejúci XLIV. zákonný článok z roku 1914. v 7. §-e jasne hovorí ďalej, že taký člen rodiny do zbrane povolaného, ktorý by ináč mohol mať nároky na podporu, keď vrchnosť o ňom ustáli, že si svoje živobytie prijatím zodpovednej práce vstave je zabezpečiť, podporu dostať nemôže. Z týchto zákonných poriadkov je tedy cele jasné, že štátnu podporu nemôže dostať nie len ten, kto je následkom svojho majetkového polohy nie na ňu utisknutý, ale ju nemôže dostať ani ten, kto je telesne zdravý, silný a následkom svojich rodinných pomerov môže vstúpiť do práce a o kom sa dokázalo, že keď mu bola ponuknutá zodpovedná poľná robotá, nevstúpil do práce.

Tu musíme poznamenať ešte to, že nachodia sa mnohí zdraví a práceschopní, ktorí si z podpory pokojne žijú a ponúkanú poľnú prácu prijať nechcú. Hovoria, že na čo by robili, keď z podpory aj tak vyžijú. Naproti takýmto trúdom, ktorí sú zdraví, práceschopní a do

roboty vstúpiť nechcú, štátna podpora bude raz na vždy odobratá.

Zo všetkých týchto vládnych poriadkov je zrejmé, že uhorský štát svoju pomocnú pravicu podáva každému, kto je na pomoc opravdu odkázaný. Každého takéhoto napomáha a chráni od nedostatku a biedy, ale štát nemôže postytnúť pomoc ku tomu, aby takí, ktorí doma ostali a z dôčokdu svojho majetku alebo aj zo svojho zárobku môžu vyžiť, ešte aj štátnu podporu dostávali. Podporovanie takýchto je nemožné, štát to z dvoch príčin ani nemôže dovoliť. Za jedno preto nie, lebo takto by vláda krajine zapričinila neodôvodnené veľké výdavky; za druhé ale užitočné pracovné sily privykala by ku vyhýbaniu práci, ku lenivosti a odtiahla by tieto sily od dôroby potravných a priemyselných článkov teraz, keď je na tieto taká veľká potreba. Štátna podpora není plácou do zbrane povolaných, ale len výpomocou pre tých členov ich rodín, ktorí sú na túto výpomoc opravdu utisknutí a zodpovedného zárobku nemajú.

Myslíme, že týmto vysvetlením zákona o podporách prispeli sme ku odstráneniu nedorozumení a ponos, ktoré sa okolo podporovania rodín do zbrane povolaných vojakov tu i tam vyskytly.

Generál Puhallo o hrdinstve prešporského vojenského sboru.

Veliteľ V. vojenského sboru poľný zbrojmajster Pavel Puhallo pred zpravodajcom «Correspondenz Wilhelm» o zvláštnej hrdinskosti prešporského zboru vyslovil sa nasledovne:

Prešporský V. vojenský sboru počnúc od vypuknutia vojny takmer výlučne ťažké úlohy musel vybaviť. Pritom všetkom vojenskému sboru podarilo sa zodpovedať týmto úlohám, vždy sa mu podarilo obstáťna svojom mieste. Počiatkom vojny vojenský sbor bojoval na okolí riek Sanu a Visly, v tomto hniezde blata, uprostred tých najťažších pomerov. Bolo veľmi ťažko napredovať po týchto zlých cestách, lebo všade sa našli zraďci a vojenský sbor po víťazných bojoch predsa vyhral bitky pri Polychne a pri Potoku Vielkom. Pri Polychne 23. augusta 76. šopronský, 72. prešporský, a 71. trenčinský spoločný pluk so 14. delostreleckým plukom, 5. poľným mažiarovým plukom a 5. husárskym plukom vydobil si nikdy neuvädnúce vavriny. Táto pomerne nepatrná válečná sila v neuveriteľne krvavých bojoch nielen že ostala na svojom mieste od poldvanásťtej hodiny predpoludním do 8. hodiny večer, lež večer bola vstave začať i útočiť a päťnásobnú nepriateľskú silu značne zpät odtisknúť. Toho istého dňa, takmer v tom istom čase generál Willerding so 48. spoločným peším plukom, s 11. a 12. bataillonom poľných jágrov a s jednotlivými čiastkami 15. delostreleckého a 5. husárskeho pluku pri Potoku Vielkom stál voči štyri-päťnásobnej nepriateľskej presile. A j táto sila znamenite sa držala a večer začala útočiť. Tieto boje mali veľmi

veľký význam a otvorily cestu k Lublinu, veže ktorého už posledné dni augusta sme zazreli. Tam sa neskoršie vyvinuly ťažké boje, v ktorých sa zúčastnili všetky čaty V. vojenského sboru. Bezpochybné tieto boje primaly ruské vojenské vodcovstvo ku tomu, aby veľmi značné sily poslalo na okolie Lublina a pravdepodobne i k tomu, aby odstúpilo od prevedenia iných svojich plánov. Na vyšší rozkaz, ktorý bol vydaný vzhľadom na všeobecné polozenie, s krvácajúcim srdcom boli sme prinútení zastaviť boje okolo Lublina.

Tažkosti tohto utiahnutia sa sme skoro zabudli, lebo po krátkom pobyte pozdlž Sanu, Visly a Dunajca počiatkom októbra započala sa nová ofensiva najprv pozdlž Sanu, potom k Ivangorodu. Následkom trvanlivých dažďov všetky riečištia sa rozvodnily a prekážaly pohyby po blatnávých cestách. V druhej polovici októbra vyvinuly sa boje okolo Ivangorodu, v ktorých sa zúčastnili všetky čaty V. vojenského sboru a všetky vzláste vynikli. Obzvláštnu hrdinskosť preukázala 37. honvédska divisia, ktorá utrpela síce veľké ztraty, ale ztraty Rusov boli ešte o veľa väčšie. Rusi vtedy utratili asi 25.000 mužov.

Vzhľadom na všeobecné polozenie aj boje okolo Ivangorodu bolo treba zastaviť. Vojenský sbor odtiskol sa na vidiek ležiaci juhozápadne od sliezskej hranice, kde s čatami druhých vojenských sborov silne odporoval, aby bránil Horné Sliezsko. O ďalšom boji vojenského sboru dnes ešte nemožno hovoriť. Ešte len toľko chceme poznamenať, že všetci dôstojníci a všetky čaty vojenského sboru, bez ohľadu na branžu, všade zvlášte zodpovedaly svojej útohe. Toto dokazujú tie mnohé vyznačenia, ktorých sa veľmi mnohým dôstojníkom a mužstvu V. vojenského sboru dostalo.

Najdôležitejším poučením — končil generál Puhallo svoje slová — ktoré som si jako veliteľ vojenského sboru dosiaľ nadobudol z udalostí vojny, je, že nad každé mudráctvo, nad každú abrichtung dôležitejšou je disciplína a charakter a že kde sú tieto dve vlastnosti, tam zdar nemôže vystať. Výcvyk vojakov v čas pokoja predovšetkým má smerovať k vyvinovaniu disciplíny a k vychovávaniu charakteru. A výsledok takéhoto výcviku vojska má byť taký trvácí, aby ho i v tej najposlednejšej čate landšturmistov bolo možno poznať.

Pozdrav z Przemysla do Spišskej Magury.

Haligovská obyvateľka Genovéva Vilček po po-
vetrenej pošte dostala od svojho v Przemyslu bojujúceho
muža nasledujúcu táborskú dopisnicu: Pisano dňa
6. februára 1915. Milé a pekné pozdravenie od Vilček
Jána a to pre teba moja žena Genovéva Vilček. Tak ja
fa bars pekne pozdravujem i naše dievčatko na stotisíc-
krát razy. Ja som chvála Pánu Bohu doteraz pri dobrom
zdraví a tebe ešte lepšieho zdravia viňšujem, jako ja
ho mám. A len nič sa nestaraj o mňa, lebo mne je doteraz
dost dobre. Teraz pozdravujú svoje ženy Petrofski

Jozef, Gabrišak, Michna Maťaš, Mačutek Michal (Hali-
govania). Oni sú tiež pri dobrom zdraví a prosia,
žeby sa ich ženy o nich nestaraly, lebo im je dost dobre.
Ďalej pozdravuje Irha Andráš svoju ženu Irha Mariu
i celú familiu z Richvaldu. Ja som zdravý i dobre mi je ;
len vy tam s chlebom dobre gazdujte. A túto kartu
jak dostaneš, to daj znať i tým druhým ženám. Tak
ostaňte s Bohom do uvidenia Amen. Aj Hari z Majerov
žije.

CHYRNIK.

Z arcibiskupstva ostrihomského. Ostrihomský Ol-
tárny spolok počas vojny na vojenské ciele sossbieral
10.195 korún. Narukovaným vojakom dal spolok
11.682 kusov teplého šatstva, z toho shotovily samé
ostrihomské panie 8430 kusov. Medzi ranenými a cho-
rými vojakmi rozdelili a poslali do nemocníc vyše 16.000
kusov bielizne. Na ostatnom 18. febr. vydržiavanom
zasadnutí spolku jeho eminencia kardinál, kniežaprimas
dr. Ján Csernoch údov povzbudzoval k ďalšej práci. Medzi
iným povedal: Nielen ten národ môže očakávať ví-
ťazstvo, ktorý má moc hrdinských synov, lež ktorého
doma ostali s oddaním znášajú nameraný im križ a
usilujú sa vážne a bezšistne pracovať. Podstatou Oltár-
neho spolku je slúžba Pána Boha. Teraz máme sa ale
nielen modliť, lež modliac sa pracovať.

**Vystavenie ostrihomskej novej učiteľskej pripra-
vovne.** Z Ostrihoma píšu: Vystavné práce arcibiskup-
skej učiteľskej pripravovne, ktorú v primašskej záhrade
vystaviť dá jeho eminencia kardinál, kniežaprimas
dr. Ján Csernoch, podľa možnosti začnú na jar. Pri
učiteľskej pripravovni mieni kniežaprimaš aj sirotinec
vystaviť. Učiteľská pripravovňa spojená bude s inter-
nátom. Trnavské arcibiskupské hl. gymnázium vysta-
vené s podporou jeho eminencie kniežaprimasa o krátky
čas príde už pod strechu.

Z biskupstva spišského. Dr. Pavel Dolyák, profes-
sor na spišskom semeništi, vyvolený je za úda viero-
obrannej odbornej triedy Kat. Lud. Jednoty. Hanu-
šovská farnosť na ciele Červeného križa obetovala
10 korún 50 halierov. Nekoľko veriacich richvaldskej
farnosti pre našich zmrzačených vojakov obetovali
4 K 09 hal. a pre siroty a vdovy našich vojakov znovu
1 korunu 48 halierov.

Osobné cirkevné chýry zo Sariša. Dr. August Fischer-
Colbrie osvietený pán biskup košický Béla Wicka,
professora náboženstva prešovského kat. hl. gymnázia
vymenoval za úda výboru skúšajúceho profesorov
náboženstva stredných škol a bardiovského farára
Gejzu Žebráckyho za cirkevného škôldozorec dekanátu
bardiovského.

Načo obracajú katolícke kňazské majetky? Jeho
eminencia kardinál, kniežaprimas dr. Ján Csernoch na
seredskú rim. kat. školu, ktorá pred rokom zhorela,
dal 1300 korún podpory; tá istá škola minulého roku

od kniežaprimáasa dostala podporu 700 korún. Pätkostolský biskup gróf Julius Zichy pre chudobné rodiny narukovaných obetoval 500 a k ulaveniu trpkého osudu našich zajatých vojakov 100 korún. — Na podporu katolickej tlače dal Jozef Karl farár v obci Ujsentanna 100 a z pozostalosti nebohého alištálskeho farára Imricha Kovátša novšie dostalo sa na ten cieľ 209 korún. Rožňavský biskup Ludvik Balás Katolickemu Karitásu dal 100 korún. — Ostrihomský praelát-kanoník Ján Graeffel na válečné listy dal 100 korún. — Pätkostolský kanoník G. Hanny sp. Sv. Tomáša Aqv. 100 dal korún.

Smrf. Rudolf Hittmair, biskup lincský minule navštívil válečnú nemocnicu v Mauthousen-e, kde ležalo viacej na tifus chorých vojakov. Biskup tešil a povzbudzoval chorých a dlhší čas sdržoval sa v nemocnici, len skoro ale i sám ochorel na flakový tifus a 5. marca zomrel. Zomrelý biskup narodil sa 24. júla 1859. a za biskupa lincského vymenovaný bol 24. apríla 1909. Izidor **Machovich** baňskobystrický opát v 63. roku svojho života 2. marca v Baňskej Bystrici zomrel. Narodil sa v Malých Topolčonoch 16. apríla v. 1852. a po svojom vysvätení za kňaza účinkoval v biskupskom dvore. Roku 1908. stal sa kanonikom baňsko-bystrickej diecesy a rektorom seminára. Zvlášte na poli katolíckeho školstva si nadobudol veľké zásluhy.

Novšie assentírky. Honvédske minister rozposlal právomocnosťam krajiny na prehliadku v rokoch 1873., 1874., 1875., 1876. a 1877. narodených landšturmistov triedy B) poťahujúci sa oznam. V smysle oznamu tí, ktorí sa vo vyššie vypočítaných rokoch narodili a dosiaľ neboli vzatí za vojakov, poťažne ktorých vojenské alebo honvédske supravisitné komissie zo sväzku spoločnej armády, válečného námorníctva, honvédstva alebo žandármerie do 31. júla roku 1914. prepustily, alebo ktorí sa dosiaľ ešte neustanovili na assentírku, ďalej tí vo vyššie vypočítaných rokoch narodení, ktorí si medzi časom v Rakúsku v Uhorsku a v Bosne a Hercegovine nadobudli štátne občianstvo, ale už neboli povinní ustanoviť sa na assentírku, do 20. marca cieľom popisu povinní sú hlásiť sa u predstavenstva svojho bydliska, v malých obciach u okolného notára. Popísaní po skončení popisu budú povolaní k prehliadkam landšturmistov, ktoré sa od 6. apríla do 4. mája budú vydržiavať. Že kto kde a kedy sa má ustanoviť ku tejto prehliadke, to patričné vrchnosti za včasu uvedú vo všeobecnú známosť.

Urlaubovanie na čas jarných poľných prác. Z Viedne oznamujú: Vojenské vodcovstvo nariadilo, že vojaci-roľníci, ktorí nie sú na bojišti, na čas jarných poľných prác môžu dostať krátky urlaub, nakoľko to vojenské záujmy dovoľujú. Urlaub môže trvať najdlhšie za 14 dní. Pri urlaubovaní v prvom rade budú mať ohľad na samostatných roľníkov, potom na príbuzných samostatných roľníkov a konečne na roľníckych robotníkov. Urlaubovaný vojak na železnici nič nebude platiť. Kto by sa po vypršaní urlaubu na čas nevrátil k vojsku, prísne ho potrescú. Urlaubovaní vojaci aj na čas urlaubu dostanú svoju príslušnosť a ich príbuzní válečnú podporu

Chýry zo Spiša. Mikuláš Loisch z Hunsdorfu, ktorý narukoval ako kadét, následkom svojho hrdinského držania sa pred nepriateľom, povýšený bol za poručíka a súčasne udelená mu bola medailla hrdinskosti I. triedy. — Štefan Járó, professor telocvičky na levočskom král. kat. hl. gymnáziume, honvédske zástavník, 1. februára hrdinskou smrťou zomrel na severnom bojišti pri obci Turecki. Pochovaný je v haličskej obci Bufla. Hrob jeho označený je veľkým krížom, na ktorom vypísané je i jeho meno. Poslednou žiadosťou jeho bolo, aby — keď už bude možno — jeho telo domov previezli. — Landecký rim. kat. učiteľ Ján Murdšák, dla uverejnenia úradnej vojenskej vrchnosti, 1. nov. hrdinskou smrťou zomrel pri obci Niško pri rieke San. — Eugen Kereszfalvy z Hrušova, poručík 9. landšturmistského pluku, ktorý v 124. výkazu ztrát vykázaný je ako mrtvý, žije. Písal svojej matke, že je v ruskom zajatí v Mandžurii. — Spiškosobotský rodák Valter Majunke, syn architekta Gedeona Majunkeho, ktorý ako delostrelecký kadét narukoval a pre svoje hrdinské držanie sa proti nepriateľovi v lebergských bojoch, za zástavníka bol povýšený a s medailou hrdinskosti vyznačený, stal sa teraz poručikom. Vyznačený bojuje teraz v Ruskom Poľsku a má ešte dvoch bratov vo vojne. — Do novovesskej rezervnej nemocnice zo šarišských Karpátov dovezli 137 ťažko ranených ruských vojakov. — Bulharský kráľ novovesskému Červenému Krížu z hrnovického panstva poslal 1 jeleňa a 6 srn. Pre novovesské cis. a kráľ. rezervné nemocnice obetovali Ilašovania 23 korún hotových peňazí a deväť a pol metrických centov zemiakov. — Novovesský ženský spolok v štyroch truhlách poslal šatstvo našim vojakom. — V Kézmarku minulého roku narodilo sa 200 detí: katolíckych 125, evanjelických 47, kalvínskych 2, židovských 26 a babtistské jedno. Zomrelo 131 osôb, medzi ktorými bolo i viac vojakov. Sobášov bolo 25, z tých 9 miešaných, — Kézmarského kráľ. notára dr. Bélu Teöheho minister pravosúdia preložil do X. okresu v Budapešti. Podradský pohrebný spolok Katolickemu Karitásu a pre vdovy a siroty vojakov dal po 50 korunách. — V novovesskej dielni na škrôb 15. februára z neznámej príčiny vybuchol kotál, syrúpový varič Augustin Schlesinger a robotník Jozef Kupčák boli ranení. — V Novej Vsi je veľká drahota kilo masti stojí 4 koruny. — Novovesský 37-ročný krajčírsky majster Franc Riesner 17. februára obesil sa v svojej izbe. Samovraždu spáchal zaiste v pomútenosti rozumu. — Kézmarkčania na založiť sa majúci konzum doteraz značili vyše 20.000 korún. — V Kézmarku úžernícki obchodníci natoľko povýšili cenu potravných článkov, že povstala všeobecná žiadosť: ku zachráneniu obecnstva proti vykoristeniu čím skôr založiť konzum. — V našej stolici už celkom prestala slintavka a kulhavka. V mesiaci januári na železnici odviezli z našej stolice do iných krajov Uhorska 109 kusov a do cudzozemska 44 kusov rožného statku. — V Podhradí zomrela 85-ročná brindzárka Maria Bobek. Žiadala si, aby do smrtnice nieslo ju dvanásť ovčiarov

z okolia. Dvanástich ale nebolo možno posbierať, ustanovili sa len šiesti a tí niesli rakev s jej mrtvolou. — V Harkove 18. februára v noci v gazdovskom dvore grófa Vidora Csákyho zhorela jedna stodola s dvoma pobočnými staviskami. — V Magure 20. a 21. februára pršalo. 23. febr. v noci ale príroda znovu obliekla sa do zimného rúcha, napadlo sňahu na 10 centimetrov.

Kézmarský Červený Kríž. Nemocnica kézmarského Červeného Kríža doteraz opatrovala už 1372 ranených a chorých vojakov a z tých poslala už 926 vyzdravených nazpät na bojište. Pre tú nemocnicu obetovaly: Velká Lomnica 40, Bušovce 13, Majerky 9, Vrbov 56, Maldur 7, Tvarožna 30, Hunsdorf 17, Forberg 15, Slovenská Ves 45, Toporec 40, Viborna 11, Hodermark 9, Krig 6, Žakovce 5, Strážky 6 a pol, Rokusy 14, Hollolomnica 25, Landek 20. Malý Slavkov 6 a Krížová Ves 9 metr. centov zemiakov; okrem toho obetovaly tieto obce i veľa vajec, slaniny a iných potravín. Všetky milodary cez sedem mesiacov obetované obnášajú asi 10.000 korún.

Žiacká jedáľňa (alumnium) levočského kráľ. kat. hl. gymnázia dáva v tomto školskom roku 81 žiakom za ľavnú cenu obed a večeru. Cenu zaopatrenia ani v terajšom drahom čase nepozdvihla. V minulom školskom roku darovala žiakom 3485 korún. Milodary dobrodincov so základinami dovedna činia teraz 39.939 korún. Minuloročný koncert z nadplatiek a milodarov priniesol 1501 korún 36 halierov čistého dôchodku.

Povýšení spišských poručíci. Dr. Michal Mariássy, Titus Barla-Szabó, Karol Damits, Eugen Fox, Karol Kurdevan a Štefan Petrilla poručíci v rezerve, dotyčne v landšturme, vymenovaní sú za nadporučíkov.

Zajal svojho vlastného otca. Z Krakova oznamujú: V západnohaličských bojoch udal sa nasledujúci prípad: Keď jedna čiastka poľských legionistov viac ruských vojakov zajala, jeden legionista v jednom zajatcovi poznal svojho otca. Ruský vojak je ruskopoľským sedliakom, ktorého po vypuknutí vojny vriadili do ruskej armády, jeho synovi ale podarilo sa utiecť a vstúpiť do poľskej legie.

Nedostatok kňazov vo Francúzsku. Vo Francúzsku je teraz veľký nedostatok v kňazoch, lebo mladšia generácia nachádza sa takrečeno v úplnom počte na bojišti. Tak je na príklad z 301 fár lucenskej diecése už 118 osirotených, bo ich kňazi sú na bojišti. Zpomedi klerikov stojí asi 47%-tov pod zástavami. A podobné pomery sú aj v iných biskupstvách.

Novší veľký dar Američanov Červenému krížu. Údovia severno-americkéj rakúskej a uhorskej kolonie poslali spolku uhorského Červeného kríža znovu 133.418, údovia južno americkéj rakúskej a uhorskej a nemeckej kolonie ale 700 korún.

Ludové Noviny sa ešte ani teraz počas hroznej svetovej vojny nekájajú. V tohoročnom 8. čísle na spôsob divých červených socialistov, alebo kňazožrútovej židovských freimaurerov zase potupne píše o katolíckom farárovi prešporského Keresztúra.

Kríza v poľnom hospodárstve Ruska. Istý ruský poľnohospodársky časopis v článku o poľnom hospodárstve toho roku píše: Vojna a zlá úroda ťažko zaľahla na život poľného hospodárstva. Čo by sme mali robiť, aby sme gazdovstvo Ruska zachránili od hroziaceho nebezpečia? Je to mimoriadne smutný obraz. Asi 15—20 percentov robotníkov chybuje z poľnej práce. Aj zvierat tiež toľko chybuje. V severnej a južnej časti Kaukazu a na Sibíri minulej jeseni zasiali o veľa menej ozimín, ako po iné roky, v avropolskej gubernii miestami zasiali len päťtinu a v tobolskej gubernii len polovicu toľko, ako inokedy. V Poľsku polozenie je ešte horšie. V konečnom výsledku v 34 guberniach zasiali menej, v 83 guberniach toľko a v 9 guberniach viac oziminy, ako obyčajne. Pri jarných prácach bude veľmi málo pracovných a hmotných sil, následky čoho veru ľahko možno predvídať.

Mrtví a ranení.

(Pokračovanie.)

Všetci, pri ktorých nestojí poznámka «mrtvý», sú ranení.

Písmeny *ppl.* znamenajú peší pluk; *hp.*, honvédske pluky; *komp.*, je toľko ako kompánia; *lp.*, landšturmistický pluk; *jb.*, jágerský bataillon.

Zo 71. spoločného pešieho pluku trenčianskeho nasledovní v úradnom sozname ztrát oznamení boli ako ranení, ale sa nachodia v ruskom zajatí: Droščak Ján (Zboró, st. trenčianska) 7, Dudkovič Jozef (Čaca, st. trenčianska) 6, Gapčo Gustav (Vágormos, st. trenčianska) 7, Garáb Pavel (Dombelve, st. trenčianska) 6, Holubek Augustin (Cobolyfalu, st. trenčianska) trubač stotiny 7, Koleják Matej (Ljesek, st. oravská) 7, Kopecki Štefan (Nyitragaráb) 7, Kotan Jozef (Sklenó, st. turčianska) 7, Kováč-Beňo Karol (Dulóujfalu, st. trenčianska) 3, Kozák Ján (Orlóc, st. trenčianska) 7, Marko Adam (Zázrivá, st. oravská) 8, Mičjan Imrich (Várna, trenčianska) 4, Minár Anton (Rihény, st. trenčianska) 3, Turičik-Chlebec Vavrínek (Boronás, st. trenčianska) 3, Valenta Emanuel (Nagybáb, st. nitrianska) 15 ranený padol do zajatia. Kovačovič Andrej 7, Krausz Oskar (Trenčín) 6 ranený, Liška Michal (Peres, st. trenčianska) 3, náhradná kompánia, Mährič Štefan (Hámoros, st. trenčianska) 9, Mayer Franc 6, Mayer Ján (Draškovec, st. turčianska) 8 ranený, Menich Pavel (Kalamenová, st. turčianska) 9, Mihalica Štefan (Zakamenné, st. oravská) 2, Mintach Pavel (Trenčénladán) 6, Poljach-Kucharik Ján (Lecnichidaš, st. trenčianska) 15, Puček Michal (Trenčénkopár) 6, Šurina Matej (Trstena, st. oravská) pri plukovnom štábe, Škrabák Peter (Alšókubin, st. oravská) 6, Škrovanek Ján (Ribény, st. trenčianska) 7, Šteinhübel Pavel (Horná Štubňa, st. turčianska) 12 ranený, Sitár Anton, (Bán, st. trenčianska) 6, Sokna Fridrich (Kišbisterec, st. oravská) 6, Sutara Mikuláš (Trencénhosszúmező) 5 ranený, Zajac Štefan 2. náhradná kompánia ranený, Zajonc Juraj (Thurzófalva, st. trenčianska) 2. náhradná kompánia.

Z 19. jágorského bataillona komárňanského : Babán Ján (Cabaj, st. nitrianska) 2 †, Bató Adalbert 2, Belik Štefan (Ghymeš, st. nitrianska) 3, Bober Tomáš 2, Bojnánsky Peter (Udvarnok, st. nitrianska) 2, Bruno Pavel (Myjava, st. nitrianska) 2, Červenka Jozef 2, Denke Jozef, Doboš Franc 3, Elekeš Jozef 2, Evansolm (?) Franc 3 †, Gašparec Jozef (Nemeškutaš, st. trenčianska) 2, Gottlichter Ján, Haisel Ján 3, Hajdak Viktor (Púhó, st. trenčianska) 2, Horváth Ján 3 †, Kereszteš Michal 2, Kišš Jozef 3 †, Kocur Adam (Sziklasoroš, st. trenčianska) 4, Kolenčík Koloman 3, Kosiba Jozef (Papfa, st. prešporská) 1 †, Lévy Ján 4, Lówy Alexander (Banka, st. nitrianska) 3, Martiška Matuš (Zobor daráz, st. nitrianska) trubač stotiny 1, Martiš Martin 2, Masár Štefan oddiel so strojovými puškami, Masler Štefan 2, Mikáč Imrich 1, Mikulašek Michal (Pezinok, st. prešporská) 3, Mindek Ján 3, Nagy Ignác 4, Németh Imrich 2, Németh Ján 3, Nereča Ján (Šalgó, st. nitrianska) 4, Nestaric Štefan 2, Noskovitš Cyprian 4, Ortmertl Imrich 2, Pavešic Cyrill (Magyarfalu, st. prešporská) 3 †, Pintér Hrehor 2 †, Pintér Ján (Vágfarkašd, st. nitrianska) 2 †, Privil Franc, Radič Jozef, Róka Jozef 2 †, Schlesinger Alexander (Dévény, st. prešporská) 3 †, Schmidt Vilhelm 3, Szabó Juraj 2, Szabó Štefan (Kis-máčéd, st. prešporská) 3, Vanek Jozef 2, Vaskó Tomáš 4 †, Zuščík Ján 3.

(Pokračovanie nasleduje.)

Jeden proti tridsiatim.

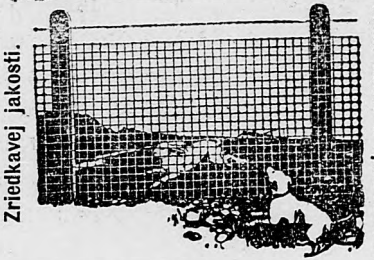
Z tlačového stánu sdeľujú : Cugsfíreka košického 9. honvédskeho pešieho pluku, Hadbavného počas bitky s niekoľkými honvédmí cieľom výskúmania predného priestoru poslali na patrolu. Cugsfíreka predovšetkým z veľmi príhodného miesta preskúmal priestor bezprostredne pred frontom. Videl, že dvaja ruskí dôstojníci,

PODIVNÉ LACNÉ PLOTY!

Domáce dôroby!

Chránime sa nepatrných napodobenín!

Zriedkavej jakosti.

Velmi ľahko k upotrebeniu.

Chránime sa nepatrných napodobenín!

Nepočetné listy uznania dokazujú patentovaného

Hungária-pletiva z drótu

nedostihateľnú zvláštnosť.

Dôrob z cinkovaného drótu. — Zabarvit' netreba. Cena štvorcovho metra od 32 hal. vyšej.

K objednaníu u vylučného dorabátele'a:

Alexander Haidekker

Dielňa pletiva a plotov z drótu

Budapest, VIII., Üllői-ut 48/60. sz.

Výhodná, správna a rýchla výsluha. Obrázkový cenník franco zdarma.

jeden nadporučík a jeden poručík, asi s tridsiatimi chlapmi vnišli do blízkej železničnej strážnice. Hadbavni opatrne prikradol sa k strážnici a bez toho, aby to Rusi boli spozorovali, zvonku zavrel dvere strážnice. Nato sa hneď vrátil na svoje miesto. Silné ruské oddelenie medzitým napadlo jeho troch honvédov. Hadbavni a jeho honvédi zúfale sa bránili a on sám zastrelil piatich Rusov. Ostatní Rusi odhodili zbraň a poddali sa. Hadbavni najprv postaral sa o odvedenie zajatých, potom sa znova prikradol k železničnej strážnici. Cez oblok vyzval prekvapených Rusov, aby sa poddali a keď sa títo chystali k odporu, cugsfíreka zatiaľ striedal do strážnice cez oblok a cez dvere, kým v strážnici všetko utíchlo. Teda on sám jediný zničil celé nepriateľské oddelenie. Za jeho smelosť vyznačili ho medaillou hrdinstva I. triedy.

Šijací stroj

Na pohodlné malé čiastočné splácanie predáva
FRANZ BAUMGARTEN
Budapest, VII., Rózsa-u. 27.
Telefon József 33-72.

Oznamy prijíma administrácia

„Kreštan“

BUDAPEST,
Szentkirályi-utca 28.

5 halierov

stojí poštová dopisnička, na ktorej môžete si pýtať môj hlavný 4000 vyobrazeniami ozdobený cenník, ktorý obsahuje bohatý výber osožných v domácnosti potrebných článkov, darov a každému pošle sa zdarma a franko.

Prvá dieťa hodín

JÁN KONRAD

c. a k. dvorný zásielca
BRÜX číslo 718. (Čechy.)

Echt nicklové vačkové hodinky K 4.20, 5.—. Strieborné K 8.40, 9.50. Nicklové budičky K 2.90. Hodiny s kukučkou K 7.85. Pendlové hodiny K 9.—.

Zasielanie s poštovou dobierkou. Záměna povolená, alebo návrat peňazí.

51 rokov v obchode, vyzkúmane dobrá osada na kosy.

Nikto nikdy nemal lepšej kosy, ako je naša

Bazilika zlato-kosa.

Nesľubujeme nebo a zem, každému ale, kto s dôverou obráti sa ku nám, pošleme takú trvanlivého ostria zlatú kosu, za ktorú nás požeňovať bude. Tieto kosy už od 50 rokov rozposielame najväčším pánstvám a mnoho tisíc hospodárom. Zárukou dobre stojíme za každú kosu a nesodpovedné zaměnenie zdarma. — Cena jednej „Bazilika zlatej kosy“ s poštovou dobierkou:

70	75	80	85	90	95	100	110 cm.
----	----	----	----	----	----	-----	---------

Cena 1 kosy 2.20 2.30 2.40 2.50 2.60 2.70 2.80 3.20 kor.
Cena 1 kusa Bazilika diamantovej osielky 1.50 kor. Takej nikdy nebolo. Zvláštne upozornenie pre sbierateľov kupcov na kosy. Pri kúpe 10 kusov kús 1 kus posielame zdarma. Pri kúpe 30 kusov, zdarma posielame 3 kusy alebo jeden výborný 6 výstr. revolver, alebo jeden opravde postriebrený metalový kríž. Prosíme na každý pád žiadať si náš veľký obrázkový cenník. Zdarma ho pošleme a každému spôsobíme s ním veľkú radosť. — K dostaniu v obchode: Jozef Marosi a Syn. Esztergom 15. číslo. 51 ročná osada na kosy a veľký obchodný dom.

